

EDEPTEN TAKVAYA İSLAM VE DİĞER DİNLER

Dr. Muhammed Hadi TEZOKUR
Eğitimci Mustafa TEZOKUR

AKADEMİŞYEN
KİTABEVİ

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademişyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-287-9

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademişyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Edepten Takvaya İslam ve Diğer Dinler

Yayıncı Sertifika No

25465

Yazarlar

Dr. Muhammed Hadi TEZOKUR
Eğitimci Mustafa TEZOKUR

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Bisac Code

REL037000

DOI

10.37609/akya.1175

GENEL DAĞITIM

Akademişyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Edeb.....	3
Tarihçe	4
İslamda Edeb.....	5
Edebin İbâdetler Açısından Önemi	9
Namazda Edep:.....	10
İslam Âdabının Kaynağı:.....	10
Şekilde Edep.....	15
Âdâb–İ Muâşeret.....	19
Edebin Fert Açısından Önemi.....	20
Edebin Toplum Açısında Önemi.....	21
Ana Baba ve Evlat İlişkileri, Ana Babaya İtâat:.....	22
Anne ve Babaya İhsan:.....	23
Giyim Kuşamda Âdâb.....	25
Güzel Giyinmek.....	26
Her Halinde Edeb.....	26
Öğüt	26

2. BÖLÜM

Tevhid	35
Fiilde Tevhid	37
Tevhid İnancı	38
Tevhidi Gerçeklik	48
İbadeti Yalnız Allah'a Yapmak.....	53
Tağutlara İbâdet Nedir?.....	54
Hevâya İbâdet Nedir?	55
İslâmın Özü Tevhid.....	56
Tevhid	59
Muvahhid	62
Şirk.....	70
Şirkin Aslı.....	71
Şirk En Büyük Zulümdür	74
Şirk Kur'an-I Kerimde En Çok Geçen Konudur	75
Riya.....	77

3. BÖLÜM

Takva	83
Takvanın Koruyuculuğu.....	83
Haya (Utanma)	86

Takva Allah'a Ve O'nun Koyduğu Kurallara Saygıdır	87
İnsan Değerini Nereden Alır?.....	89
Doğruluk Ve Ahde Vefâ	90
En Kötü Huy	91
Yalancılık Ve Zararları	98
Doğruluk	102
Sıddikiyet Nedir?	103
Neden Müslüman Oldum	104
Âhiret Âlemi	109
Âhirete İman	111
Kıyamet.....	112
Âyetlerle Kıyâmet	115
Kur'an'dan Ayetler.....	121
Hadis-İ Şeriflerle Kıyâmet.....	122
Âhiret Hayatı.....	126
Dünya Âhiretin Tarlasıdır	128

4. BÖLÜM

Yahudilikte Ahlak	136
Kadınlarla Sohbet Üzerine	139
Nereden Geldiğin Ve Nereye Gitmek Üzere Olduğuna Dair	141
Yedi Suç-Yedi Ceza	142
Bilgelik, Güç Ve Zenginlik Üzerine.....	143
Tanrının Adaleti Üzerine.....	144
Tora'dan Seçmeler	147
Yahudiliğin Öğreti Ve Uygulamaları Üzerine.....	147
Adalet Ve Kutsallık Yasaları	150
Hıristiyanlık	155
Hıristiyanlığın Ahlak Anlayışı.....	156
İnsan Anlayışı Ve Asli Günah.....	157
Dağ Vaazı Ve Merhamet Anlayışı	160
Kurtuluş Yolu	161
Konfüçyanizm Ahlak Anlayışı.....	163
Konfüçyüs Ve Yönetim Ahlakı	166
Budizmde Ahlak Anlayışı:	168
Taoizmin Ahlak Anlayışı	170
Hinduizmde Ahlak	175

Değerlendirme ve Sonuç	181
-------------------------------------	------------

Kaynakça	183
-----------------------	------------

ÖNSÖZ

“Hikmet müminin kaybolmuş malıdır. Onu nerede bulursa oradan alır”. Bazan bir hikmetli söz, bir hikâye ve bir hatıra insanın hayatını, zihniyetini ve düşünce ufkunu değiştirebilir.

Hikmeti tanımlayanlar, Allah için kullandıklarında: «Her şeyi yerinde yaratmak», kul için kullanıldığında: «Bir şeyi yaratıldığı yerde tutmak» olarak tanımlamışlardır. Bu tanıma göre hikmetin zıddı zulümdür. Yüce Yaratıcı'nın dediği üzere:

“Allah dilediğine hikmet verir. Kime hikmet verirse, ona pek çok hayır ve üstünlük verilmiştir. Gerçekleri ancak akıl sahipleri anlar.”¹

Hikmetle cihanın tüm hazineleri kazanılır, fakat cihanın tüm hazineleriyle hikmet satın alınamaz. Bu değerleri çok iyi bilen büyük sahabi ibni Abbas: “Hikmet Kur'an-ı kavramaktır” diye tanımlar.

1940'lı yıllarda köyde kentte bir avrupalı tipine raslamak mümkün değildi. Biz avrupalı tipini o tarihlerde okul kitaplarında görürdük. Şimdi ise avrupalı tipleriyle iç içe yaşamak zorundayız. Merhum Muhammed Esed'in dediği gibi “Yolların ayrılış noktası”na geldik. Bugün müslümanların karşılaştığı problem, yolların ayrılış noktasına gelmiş bir yolcunun problemidir. Yolcu olduğu yerde duraklayıp kalabilir, fakat bu onun açlıktan ölümü göze alması demektir. Üzerinde “Garp medeniyetine gider” yolunu da seçebilir; fakat bu takdirde ebediyen mazisine vedâ etme-

¹ Bakara: 1/ 269.

si gerekmektedir. Ya da üzerinde “Gerçek Müslümanlığa” yazılı yolu seçer. İşte bu yol, kendi mazileri ve kendi kudretleriyle canlı bir gerçeğe doğru ilerlemeye imkân veren ve imânı olanları kendisine çeken tek yoldur.

Bu düşünce ile çalışmamız dört bölüm olarak oluşturulmuştur: Birinci bölüm Edep, ikinci bölüm Tevhid, üçüncü bölüm Takva bahsine ayrılmıştır.

Dördüncü bölümde ise diğer dinlere ait ahlaka dair örnekler üzerinde durulmuştur.

Gayret kuldân, tevfiik Allah'tandır.

Dr. M. Hadi TEZOKUR - M. TEZOKUR
Konya-2019

KAYNAKÇA

- ASA, Ester, **Gerçeğe Yolculuk-Tora ve Yahudilik Üzerine Merak Edilen Konular**, İzzet & Yosi Berkan (Çeviren), İstanbul, 2006, Gözlem Yay.,
- BAĞDADI, Mevlana Halidi, **Herkese Lazım olan İman**, (Çev. Kemahlı Feyzullah Efendi), Hakikat Kitabevi, İstanbul, 2004.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, **Dini Bilgiler**, İstanbul, 2015.
- BULUT, Halil İbrahim, "Semavi Dinlerin Ortak Ahlak İlkeleri ya da Evrensel Değerler", Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Yıl 1, Cilt 1, Sayı 1, Bahar 2015, (65-81)
- CLEARLY, Thomas, Konfüçyüs Düşüncesinin Temelleri, (Çev: Sibel Özbudun), Anahtar Kitaplar, 2000.
- GÜÇ, Ahmet, "**Konfüçyüsçülük**" Diyanet İslam Ansiklopedisi, c.26.
- HALEVA Rav Naftali (Yorumlayan ve Derleyen); **Pirke Avot**, Ester Asa (Yayın Yönetmeni), İstanbul, 2004
- HIRIYANNA, Mysore, **Hint Felsefesi Tarihi**, (Çev. Fuat Aydın), İstanbul, 2011.
- İSLAMOĞLU, Mustafa, **Gerekçeli Kur'an-ı Kerim Tefsiri**, ...**Yürek Fethi**, Denge Yayınları, İstanbul, 2005.
- KARAMAN, Hayrettin, **Lâik düzende dini yaşamak**, C.1-4; İstanbul, 2002.
- KISAKÜREK, Necip Fazıl, **İman ve İslâm Atlası**, İstanbul, 2011.
- KUTUP, Seyid, **Fizilâlil Kur'an, C.1-16**.
- KOMİSYON, **İlmihal-İman ve İbâdetler**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları
- KÖYLÜ, Mustafa, **Dünya Dinlerinde Ahlak**, İstanbul, 2010.
- PALMER, Martin, **Yin ve Yang**, Dharma Yay., (Çev: Güder, Nafiz), İstanbul, 2000,
- SAHİHİ BUHARİ MUHTASARI**, Tecrid-İ Sarih Tercümesi Ve Şerhi, Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları
- SCHİMMELE, Annamari, **Dinler Tarihine Giriş**, İstanbul, 1999, Kırkambar Yayınları
- SCHİMMELE, Annemarie, Sayıların Gizemi, Kabalcı Yay., İstanbul, 2000.
- WEB SİTELERİ:
<http://homomysticus.com/2017/07/11/hinduizmde-yasamin-amaclari-purusartha/>
<http://www.anadoluyadinlanma.org/Bulten/48-Dusunuyorum-Mayis-2014pdf>